

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej – podsumowanie

- [Wprowadzenie](#)
- [Przeczytaj](#)
- [Schemat](#)
- [Sprawdź się](#)
- [Dla nauczyciela](#)

Bibliografia:

- Źródło: Andrzej Duda: „Bronisław Komorowski to strażnik żyrandola, który nie korzysta z uprawnień w konstytucji”, 6.02.2015 r., dostępny w internecie: wpolityce.pl [dostęp 19.09.2020 r.].
- Źródło: Janusz Śniadek, *Czy tylko „strażnik żyrandola”?*, 11.05.2015 r., dostępny w internecie: wpolityce.pl [dostęp 19.09.2020 r.].
- Źródło: *Tusk w 2010 mówił o stanowisku prezydenta Polski „strażnik żyrandola”. Czy po tych słowach zechce wystartować w wyborach prezydenckich 2020?*, 4.05.2018 r., dostępny w internecie: shareinfo.pl [dostęp 19.09.2020 r.].
- Źródło: *Król: Komorowski to strażnik żyrandola*, 23.12.2013 r., dostępny w internecie: telewizjarepublika.pl [dostęp 15.05.2020 r.].
- Źródło: Bartosz Goździk, *Kodeks wyborczy*, dostępny w internecie: pkw.gov.pl [dostęp 20.09.2020 r.].
- Źródło: Paulina Sawicka, *30-lecie US. Prof. Tomasz Nałęcz w Szczecinie*, 27.05.2015 r., dostępny w internecie: adioszczecin.pl [dostęp 20.09.2019 r.].

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej – podsumowanie

Źródło: domena publiczna.

Głowa państwa polskiego ma silną legitymizację do sprawowania władzy. Prezydent RP wybierany jest w wyborach powszechnych i bezpośrednich. Wielu jednak zarzuca prezydentom, że nie są dość skuteczni w swoich działaniach. „Strażnik żyrandola”, „długopis” – to tylko niektóre z określeń świadczących o niewielkiej estymie, jaką cieszy się ten urząd w polskim systemie politycznym. Czy słusznie?

Twoje cele

- Podsumujesz i uporządkujesz wiedzę dotyczącą urzędu Prezydenta RP.
- Przeanalizujesz pozycję ustrojową Prezydenta RP.
- Poznasz siedziby Prezydenta RP.

Dla zainteresowanych

**Prezydent
Rzeczypospolitej Polskiej
– uprawnienia**

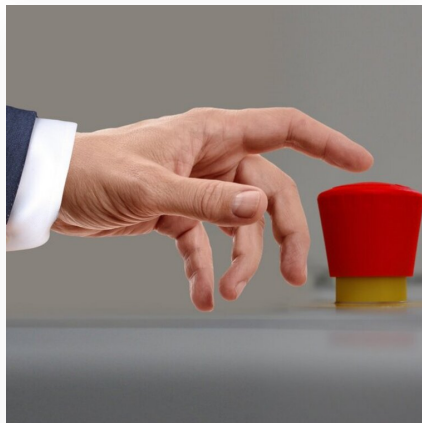
**Uprawnienia Prezydenta
RP wobec Rady
Ministrów**

**Pozostałe uprawnienia
Prezydenta RP**

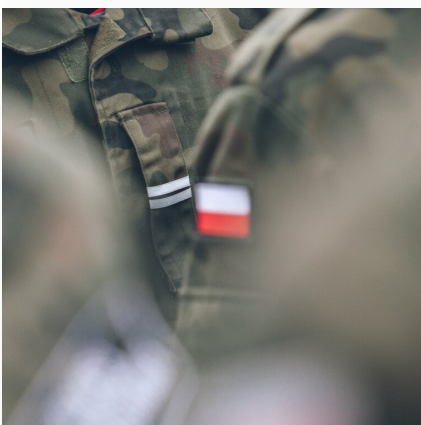
**Prezydent RP a władza
sądownicza**

**Odpowiedzialność
Prezydenta RP**

**Rola Prezydenta RP
w polityce zagranicznej**

**Prezydent RP
a bezpieczeństwo
państwa**

**Konstytucja RP. Rozdział
V – Prezydent RP**

**Prezydenci III
Rzeczypospolitej**

Przeczytaj

Głowa państwa czy strażnik żyrandola?

Oprócz tradycyjnych, symbolicznych uprawnień (które nietrudno bagatelizować), takich jak nadawanie orderów, odznaczeń, tytułów honorowych czy obywatelstwa polskiego, Prezydent RP dysponuje szeregiem ważnych kompetencji, gwarantowanych mu przez konstytucję. Uprawnienia te można podzielić na pięć głównych obszarów – są to kompetencje w zakresie [polityki zagranicznej](#) i bezpieczeństwa państwa, a także w obszarze władzy wykonawczej, ustawodawczej i sądowej.

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Część kompetencji Prezydenta RP konstytucja określa jako prerogatywy – wyłączne uprawnienia. Wiele jednak uprawnień głowy państwa wymaga stosownego wniosku w danej sprawie, zgody lub [kontrasygnaty](#) innych organów władzy.

Słownik

legitymizacja

uprawnienie rządzących do podejmowania decyzji w imieniu lub wobec obywateli

kontrasygnata

współpodpisanie aktu prawnego przez drugą osobę, potwierdzające jego ważność, np. wymóg złożenia podpisu przez Prezesa Rady Ministrów na urzędowym akcie Prezydenta RP

mobilizacja sił zbrojnych

przejęcie sił zbrojnych z formy organizacji w czasach pokoju do formy organizacyjnej właściwej dla stanu wojny (np. żołnierze rezerwy przechodzą w takim wypadku do służby czynnej)

polityka zagraniczna

obszar zewnętrznej działalności państwa, którego celem jest realizacja jego interesów na arenie międzynarodowej

ratyfikacja

proces zobowiązania się państwa do przestrzegania ustaleń umowy międzynarodowej,
dokonywany przez upoważniony do tego organ władzy państwowej

Schemat

Polecenie 1

Zapoznaj się ze schematem i wykonaj ćwiczenie.

Udział Prezydenta RP w procesie legislacyjnym

Generał Wojciech Jaruzelski w 1981 r.

Źródło: domena publiczna

prezydent: **Wojciech Jaruzelski**

okres urzędowania: 31.12.1989–22.12.1990 r.

wnioski do Trybunału Konstytucyjnego: 2

weta ustawodawcze: -

inicjatywy ustawodawcze: -

podpisane ustawy: 127

2

Lech Wałęsa podczas kampanii wyborczej przed wyborami do sejmu, 1989 r.

Źródło: Stefan Kraszewski/ecs.gda.pl, CC BY-SA 4.0

prezydent: **Lech Wałęsa**

okres urzędowania: 22.12.1990–22.12.1995 r.

wnioski do Trybunału Konstytucyjnego: 14

weta ustawodawcze: 27

inicjatywy ustawodawcze: 28

podpisane ustawy: 396

3

Aleksander Kwaśniewski przemawiający podczas Baltic Business Forum 2013

Źródło: Bbf2013, CC BY-SA 3.0

prezydent: **Aleksander Kwaśniewski**

I kadencja

okres urzędowania: 23.12.1995–22.12.2000 r.

wnioski do Trybunału Konstytucyjnego: 15

weta ustawodawcze: 11

inicjatywy ustawodawcze: 21

podpisane ustawy: 671

II kadencja

okres urzędowania: 23.12.2000–23.12.2005 r.

wnioski do Trybunału Konstytucyjnego: 12

weta ustawodawcze: 24

inicjatywy ustawodawcze: 27

podpisane ustawy: 1125

4

Lech Kaczyński, 2007 r.

Źródło: Kancelaria Prezydenta RP, CC BY-SA 3.0

prezydent: **Lech Kaczyński**

okres urzędowania: 23.12.2005–10.04.2010 r.

wnioski do Trybunału Konstytucyjnego: 20

weta ustawodawcze: 18

inicjatywy ustawodawcze: 46

podpisane ustawy: 910

5

Bronisław Komorowski (z lewej) i Sławomir Nowak, 2010 r.

Źródło: Kancelaria Prezydenta RP, CC BY-SA 3.0

prezydent: **Bronisław Komorowski**

okres urzędowania (jako p.o. prezydenta):
10.04.2010–8.07.2010 r.

wnioski do Trybunału Konstytucyjnego: -

weta ustawodawcze: -

inicjatywy ustawodawcze: 2

podpisane ustawy: 64

okres urzędowania (jako prezydent): 6.08.2010–
6.08.2015 r.

wnioski do Trybunału Konstytucyjnego: 14

weta ustawodawcze: 4

inicjatywy ustawodawcze: 27

podpisane ustawy: 976

Andrzej Duda wygłasza orędzie podczas
Zgromadzenia Narodowego w Poznaniu z okazji
1050. rocznicy chrztu Polski
Źródło: Rafał Zambrzycki, CC BY 2.0

prezydent: **Andrzej Duda**

I kadencja

okres urzędowania: 6.08.2015–6.08.2020 r.

wnioski do Trybunału Konstytucyjnego: 10

weta ustawodawcze: 9

inicjatywy ustawodawcze: 34

podpisane ustawy: 1087

II kadencja (stan na 31.12.2021 r.)

okres urzędowania: od 6.08.2020 r.

wnioski do Trybunału Konstytucyjnego: 3

weta ustawodawcze: 2

inicjatywy ustawodawcze: 8

podpisane ustawy: 231

Ćwiczenie 1

Przeanalizuj dane ze schematu. Wskaż różnice i podobieństwa w aktywności ustawodawczej prezydentów i wyjaśnij, z czego mogły one wynikać.

Sprawdź się

Pokaż ćwiczenia:

Ćwiczenie 1

Zaznacz obszary uprawnień prezydenta RP.

- ☐ wykonywanie polityki Rady Ministrów
- ☐ władza: wykonawcza, ustawodawcza, sądowicza
- ☐ polityka zagraniczna
- ☐ bezpieczeństwo państwa

Ćwiczenie 2

Zaznacz, jak nazywa się uprawnienie rządzących do podejmowania decyzji w imieniu lub wobec obywateli.

- ☐ kontrasygnata
- ☐ legitymizacja
- ☐ mandat
- ☐ ratyfikacja

Materiały źródłowe do ćwiczeń 3–8.

Źródło I

“ Andrzej Duda: „Bronisław Komorowski to strażnik żyrandola, który nie korzysta z uprawnień w konstytucji”

Komorowski realizuje prezydenturę wycofaną, nieaktywną. Prezydent Komorowski to „strażnik żyrandola”, który nie korzysta z uprawnień zapisanych mu w konstytucji. Nie chce rozmawiać z ludźmi i boi się podejmować roli arbitra w sytuacjach, które tego wymagają – przekonuje kandydat PiS na prezydenta RP, Andrzej Duda.

Źródło: Andrzej Duda: „Bronisław Komorowski to strażnik żyrandola, który nie korzysta z uprawnień w konstytucji”, 6.02.2015 r., dostępny w internecie: wpolityce.pl [dostęp 19.09.2020 r.].

Źródło II

((Janusz Śniadek

Czy tylko „strażnik żyrandola”?

Bronisław Komorowski to nie tylko nieszkodliwy i niegroźny „strażnik żyrandola”, którego rola sprowadza się wyłącznie do spraw reprezentacyjnych. Przejdzie do historii, jako prezydent nieustannej „wtopy” i „obciachu”, mówiąc językiem młodzieży.

Jednakże sprowadzanie roli prezydenta tylko do funkcji reprezentacyjnych jest całkowicie błędne, ponieważ prerogatywa weta jest jego niesłychanie istotnym uprawnieniem. [Bronisław Komorowski spytany kiedyś] w wywiadzie, dlaczego podpisał wszystkie ustawy PO, odpowiedział rozbrajająco: „Nie jestem od tego, aby sypać piach w tryby maszyny rządowej” – przyznając jednocześnie, że jest przede wszystkim „strażnikiem *status quo*”.

Źródło: Janusz Śniadek, *Czy tylko „strażnik żyrandola”?*, 11.05.2015 r., dostępny w internecie: wpolityce.pl [dostęp 19.09.2020 r.].

Źródło III

((***Tusk w 2010 mówił o stanowisku prezydenta Polski „strażnik żyrandola”. Czy po tych słowach zechce wystartować w wyborach prezydenckich 2020?***

W studio telewizyjnym Janusz Lewandowski, zapytany przez redaktora prowadzącego o start Tuska w wyborach, odrzekł, że nie

jest wykluczony. Eurodeputowanemu przypomniano sytuację z 2010 roku, gdy Donald Tusk, pytany, czy zamierza kandydować w wyborach prezydenckich, odpowiedział, że nie chce być „strażnikiem żyrandola” i woli być premierem. Poproszono Lewandowskiego o odpowiedź na pytanie, czy dziś Donald Tusk chciałby być, jak sam to kiedyś określił, „strażnikiem żyrandola”? Janusz Lewandowski stwierdził dyplomatycznie: – Czasy się zmieniły. Trzeba odbudować prestiż Polski, zaufanie do Polski. To na pewno będzie bardzo trudna misja.

Źródło: Tusk w 2010 mówił o stanowisku prezydenta Polski „strażnik żyrandola”. Czy po tych słowach zechce wystartować w wyborach prezydenckich 2020?, 4.05.2018 r., dostępny w internecie: shareinfo.pl [dostęp 19.09.2020 r.].

Źródło IV

“ **Król: Komorowski to strażnik żyrandola**

Goście Katarzyny Gójskiej-Hejke porównali prezydentury śp. Lecha Kaczyńskiego i Bronisława Komorowskiego. Zdaniem [Jerzego] Kłosińskiego [Lech] Kaczyński odegrał istotną rolę w polityce zagranicznej, szczególnie naszego regionu. – Tu zadziałała przepowiednia Tuska, który wycofał się z kandydowania w wyborach prezydenckich, ponieważ nie chciał być „strażnikiem żyrandola”. Komorowski taką prezydenturę reprezentuje – ocenił z kolei obecny prezydent Marek Król. – Kaczyński był prezydentem, który do czegoś konsekwentnie dążył – dodał. – Komorowski prochu nie wymyśli. Gdyby próbował wyskakiwać z portek, dostałby po łapach i mogłoby to się źle skończyć dla spraw państwa – podsumował Janusz Rolicki.

Źródło: Król: Komorowski to strażnik żyrandola, 23.12.2013 r., dostępny w internecie: telewizjarepublika.pl [dostęp 15.05.2020 r.].

Ćwiczenie 3

Wyjaśnij, czego dotyczy określenie „strażnik żyrandola”, pojawiające się w przytoczonych tekstach źródłowych.

Ćwiczenie 4

Wyjaśnij, co miał na myśli Janusz Śniadek, twierdząc, że Bronisław Komorowski nie był tylko nieszkodliwym „strażnikiem żyrandola” (źródło II).

Ćwiczenie 5

Porównaj źródła I i III. Rozstrzygnij, czy używając określenia „strażnik żyrandola”, Donald Tusk i Andrzej Duda odnosili się do tych samych kwestii. Uzasadnij swój wybór, odnosząc się do wskazanych tekstów źródłowych.

Ćwiczenie 6

Porównaj źródła II i III. Rozstrzygnij, czy Janusz Śniadek zgadza się z Donaldem Tuskiem w ocenie pozycji ustrojowej Prezydenta RP. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do obu tekstów źródłowych.

Rozstrzygnięcie:

Uzasadnienie:

Ćwiczenie 7

Rozstrzygnij, czy Janusz Lewandowski uważa stanowisko Prezydenta RP za istotne. Jaką kompetencję głowy państwa przywołuje na poparcie swojej opinii? (źródło III)

Rozstrzygnięcie: ▼

Uzasadnienie:

Ćwiczenie 8

Na podstawie tekstów źródłowych rozstrzygnij, które stwierdzenia są prawdziwe, a które fałszywe.

Stwierdzenie	Prawda	Fałsz
Zarówno Jerzy Kłosiński, jak i Marek Król lepiej oceniają prezydenturę Lecha Kaczyńskiego niż Bronisława Komorowskiego.	☐	☐
Janusz Rolicki prezentuje negatywny stosunek do prezydenta Komorowskiego.	☐	☐
Wszyscy trzech komentatorzy uważają, że prezydent Bronisław Komorowski powinien być bardziej aktywny w sprawach państwa.	☐	☐

Zapoznaj się z tekstem i wykonaj ćwiczenie.

((Bartosz Goździk

Kodeks wyborczy

Art. 204. § 1. Prawo zgłaszania kandydatów na posłów przysługuje:

- 1) komitetowi wyborczemu partii politycznej;
- 2) koalicyjnemu komitetowi wyborczemu;
- 3) komitetowi wyborczemu wyborców. (...)

Art. 296. Kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej zgłasza co najmniej 100 000 obywateli mających prawo wybierania do Sejmu. Zgłoszenie musi być poparte podpisami zgłaszających.

Art. 297. § 1. Czynności wyborcze w imieniu obywateli, o których mowa w art. 296, wykonuje komitet wyborczy wyborców.

Źródło: Bartosz Goździk, *Kodeks wyborczy*, dostępny w internecie: pkw.gov.pl [dostęp 20.09.2020 r.].

Wyjaśnij, na czym polega najważniejsza różnica w przepisach dotyczących podmiotów zgłaszających kandydatów na posłów i na Prezydenta RP.

Zapoznaj się z wypowiedzią profesora Tomasza Nałęcz na temat „małżeństwa” Prezydenta RP z Polakami i wykonaj polecenia.

((Paulina Sawicka

30-lecie US. Prof. Tomasz Nałęcz w Szczecinie

Jeśli to ma być udane małżeństwo, to myślę, że chyba niezbędna jest pewna separacja od teściów. Bo tak jak to bywa w małżeństwach, nadmierne liczenie się ze zdaniem teściów może rzutować na udane małżeństwo. Ale nawet przypiekając mnie na ogniu, nie uzyskacie państwo ode mnie odpowiedzi na pytanie, kto w tym przypadku jest tym teściem.

Źródło: Paulina Sawicka, *30-lecie US. Prof. Tomasz Nałęcz w Szczecinie*, 27.05.2015 r., dostępny w internecie: adioszczecin.pl [dostęp 20.09.2019 r.].

Wyjaśnij, co lub kto jest „teściem”, o którym mówi profesor Tomasz Nałęcz.

Napisz, dlaczego potrzebna jest separacja od „teściów”.

Dla nauczyciela

Autorka: Anna Rabięga

Przedmiot: Wiedza o społeczeństwie

Temat: Głowa państwa czy „strażnik żyrandola”?

Grupa docelowa: III etap edukacyjny, liceum, technikum, zakres podstawowy i rozszerzony

Podstawa programowa:

Zakres podstawowy

III. Organy władzy publicznej w Rzeczypospolitej Polskiej.

Uczeń:

5) wykazuje znaczenie, jakie dla pozycji ustrojowej Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ma fakt wyborów powszechnych; przedstawia kompetencje Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej: ceremonialno-reprezentacyjne, w stosunku do rządu, parlamentu i władzy sądowniczej, w polityce zagranicznej oraz bezpieczeństwa państwa; analizuje – z wykorzystaniem wyników badań opinii publicznej – poziom legitymizacji społecznej władzy prezydenckiej;

Zakres rozszerzony

VIII. Modele sprawowania władzy.

Uczeń:

2) analizuje sposób wyboru i charakteryzuje formę (jednoosobowa lub kolegialna) głowy państwa we współczesnych republikach; odróżnia prerogatywy Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej od innych jego uprawnień.

Kształtowane kompetencje kluczowe:

- kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji;
- kompetencje cyfrowe;
- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się;
- kompetencje obywatelskie.

Cele operacyjne:

Uczeń:

- porządkuje wiedzę dotyczącą urzędu Prezydenta RP;
- analizuje pozycję ustrojową Prezydenta RP;
- przedstawia siedzibę Prezydenta RP.

Strategie nauczania:

- konstruktywizm;
- lekcja odwrócona.

Metody i techniki nauczania:

- rybi szkielet;
- dyskusja;
- analiza materiałów źródłowych;
- rozmowa nauczająca z wykorzystaniem ćwiczeń interaktywnych.

Formy zajęć:

- praca w parach;
- praca w grupach;
- praca całego zespołu klasowego.

Środki dydaktyczne:

- komputery z głośnikami i dostępem do internetu, słuchawki;
- zasoby multimedialne zawarte w e-materiale;
- tablica interaktywna/tablica, pisak/kreda.

Przebieg zajęć:

Przed lekcją

Uczniowie zapoznają się z działalnością Prezydenta RP relacjonowaną na jego oficjalnej stronie internetowej.

Faza wstępna

1. Uczniowie podczas burzy mózgów tworzą mapę pojęć do hasła „Prezydent RP”.
2. Przedstawienie tematu i celów zajęć.

Faza realizacyjna

1. Przypomnienie wiadomości. Uczniowie wspólnie (na tablicy) tworzą rybi szkielet – Kompetencje Prezydenta RP. Główne zagadnienie wpisują w miejsc głowy szkieletu, większe ości uzupełniają kategoriami kompetencji Prezydenta RP (np. polityka zagraniczna), przy mniejszych wpisują przykłady kompetencji w każdym z obszarów.

2. Na podstawie informacji ze strony prezydent.pl uczniowie podają przykłady działalności głowy państwa, które są realizacją jego kompetencji.
3. Zapoznanie ze schematem „Udział Prezydenta RP w procesie legislacyjnym”. Uczniowie w grupach analizują dane, porównując aktywność legislacyjną kolejnych głów państwa. Wnioski dotyczące podobieństw i różnic przedstawiane są na forum klasy. Uczniowie indywidualnie zapisują je w ćwiczeniu 1 do multimediu.
4. Uczniowie w parach rozwiązują ćwiczenia 1–10. Chętne/wybrane pary odczytują swoje rozwiązania, a pozostali uczniowie weryfikują ich poprawność.

Faza podsumowująca

1. Dyskusja: Strażnik państwa czy „strażnik żyrandola”? – o pozycji ustrojowej Prezydenta RP.
2. Chętne/wybrane osoby podsumowują zajęcia ze swojego punktu widzenia.

Praca domowa:

Poszukaj w dostępnych źródłach materiału na temat referendum konstytucyjnego, które chciał przeprowadzić prezydent Andrzej Duda. Przygotuj argumenty i kontrargumenty do dyskusji: Jakiej prezydentury chcemy w Polsce? Możliwe, że o tym między innymi trzeba będzie zdecydować w referendum konstytucyjnym. Prezydent Andrzej Duda rozpoczął już cykl publicznych konsultacji i przyznał, że jego kompetencje powinny być większe lub nie powinno ich być w ogóle. Czy władza prezydencka jest obecnie zbyt mała, czy zbyt duża?

Materiały pomocnicze:

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., sejm.gov.pl.

Bartosz Goździk, *Kodeks wyborczy*, pkw.gov.pl.

Oficjalna strona Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, prezydent.pl.

Wskazówki metodyczne opisujące różne zastosowania multimediu:

Schemat może zostać wykorzystany jako inspiracja do stworzenia oceny działalności legislacyjnej poszczególnych prezydentów.